

CATEHEZĂ LA CÂNTAREA CÂNTĂRILOR

Răzvan Draga

CATECHISM TO THE SONG OF SONGS

Abstract: God is the ocean of love overflowing the entire creation with such love. In turn, the creation responds to the Builder in its own way. We see that a star proclaims the birth of the Lord of the world: and, when the Savior was lying on the cross, the sun hid upon seeing the Builder of all, spied; moreover, the earth, being frightened of such thing, quaked and untied the dead from its womb. Even the soulless elements of the cosmos respond to the love of the Creator in their own specific way. Man, the crown of the creation, is destined by God to be His partner, he is named the master of all that is built.

Keywords: catechism, song, Creator, cosmos

“Tu ești de preț în ochii Mei și de cinste și te iubesc.” Isaia 43

Pregătirea aperceptivă

Dumnezeu este oceanul de iubire care inundă cu această dragoste toată creația. Și creația îi răspunde în felul ei Ziditorului. Vedem că o stea vestește că S-a născut Împăratul lumii; iar, când Mântuitorul era pe cruce soarele s-a ascuns văzând pe Ziditorul a toate pironit; mai mult, pământul înspăimântându-se de aceasta s-a cutremurat și pe morți i-a dezlegat din pânțelele său. Până și elementele fără suflet ale cosmosului răspund în felul lor iubirii Creatorului. Omul, coroana creației, este rânduit de Dumnezeu să fie partener al Său, este pus stăpân peste toate cele zidite. Fiecare dintre noi este un preot al creației, un îngrijitor al ei. Starea privilegiată a omului reiese și din modul în care a fost zidit, Dumnezeu a suflat în om suflare de viață (cf. Facere 2). Astfel, Dumnezeu ne dăruiește ceva din El, sufletul nostru; sufletul este cel care ne face să fim înrudiți cu Dumnezeu. Iată că, mult am primit de la Domnul și primii îndatorați suntem să răspundem dragostei Lui.

Anunțarea temei

Toate aceste daruri făcute omului, și chiar existența omului sunt semne ale dragostei Sale față de noi; astfel că, mai departe vorbim despre **divina poveste de dragoste dintre Dumnezeu și om**. Nu este un secret că Dumnezeu este îndrăgostit de noi. Una dintre nenumăratele declarații de dragoste ale Lui către om o găsim în cartea proorocului Isaia: ”tu ești de preț în ochii Mei și de cinste și te iubesc.” Iubirea dintre om și Dumnezeu este foarte bine înfățișată într-o carte a Vechiului Testament numită Cântarea Cântărilor (lat. Canticum Canticorum). Problematika propusă de această carte este cunoscută de foarte puțini credincioși. Este un poem de dragoste scris de înțeleptul Solomon, fiul lui David; însuși titlul de Cântarea Cântărilor arată că acest poem este cel mai frumos dintre toate. Această minunată idilă era considerată de unii o simplă cântare de nuntă, Cântarea Cântărilor este un imn religios ce înfățișează chemarea de către Mireasa Biserică a Mirelui Hristos, și căutarea Miresei de către Mire. Acest poem aprinde în om flacăra iubirii față de Dumnezeu; pentru a pătrunde taina Cântării Cântărilor trebuie să lepădăm veșmântul murdar, împreună cu faptele și poftetele lui, și să ajungem mai nepătimași și mai dumnezeiești.

Tratarea

În multe rânduri în Sfânta Scriptură relația dintre Dumnezeu și om este prezentată ca fiind legătura dintre ”Iubit” și ”Iubită,” dintre ”Mire” și ”Mireasa.” Biserica este mireasa Lui. Primul vers al Cântării Cântărilor arată dorința Miresei adresată Mirelui Hristos, ”Sărută-mă cu sărutările gurii tale, că sărutările Tale sunt mai bune ca vinul.” Tot omul are o relație cu Domnul, dar câți avem o relație intimă cu El și câți dintre oameni îi cerem sărutarea?! Sărutarea este simbolul unei relații personale. Omul trebuie să aibă o relație intimă cu Dumnezeul care l-a zidit. Multe sunt sub soare și ne încântă, dar nimic nu se poate compara cu Dumnezeu, ”cu sărutările” Lui. Chemarea sărutării sfinte mai înseamnă și strigătul nostru către Mirele Hristos să vină și să ne împrejmuiească cetatea sufletului cu iubirea Sa. Sărutarea este a gurii celei rotunde și mărginite de buze, ce duce cu o roată, cu roata olarului. Noi suntem vasul și Dumnezeu e olarul, făcătorul nostru. Îl strigăm pentru că existența este o continuă curgere din El (Sf. Maxim Mărturisitorul) și numai lângă El avem sentimentul unei existențe depline. Și vedem că ”Mirele” ascultă glasul Miresei și S-a revărsat asemenea unui mir care împărtășie mirosul său, pe întregul pământ fiind răspândit astăzi numele Lui.

Mulți îl strigăm pe Domnul, dar câți știm să păstrăm și să continuăm relația cu El? Iată-ne la al doilea îndemn din Canticum Canticorum, de a-L urma pe Domnul. ”Răpește-mă. Ia-mă cu Tine,” este dorința iubitei. Deși avem dorința și voința de a-L urma, singuri nu avem puterea necesară; ea vine de la Duhul Sfânt. Omul dă voință și Dumnezeu dă puterea. Urmarea Lui ne va face părtași bucuriei veșnice. Vedem că Fecioara se roagă să fie sărutată și să fie răpită de Iubitul ei. Răpirea arată mutarea noastră într-un loc ținut în secret, adică păzit de influența

păcatului, ”în odaile Împăratului;” unde călcăm în camera Mirelui, ca o Mireasa a Lui. Și acest loc în care ne aflăm acum este o odaie în care Mireasa își gustă Mirele prin Sfânta Euharistie. Și în camera acesta îi spunem Mirelui cuvintele Fecioarei, ”sunt neagră, dar frumoasă.” Sunt murdară pentru că mă trag din cei păcătoși, dar frumoasă prin taina credinței. Fecioara arată pocăință pentru păcate și convertirea este cea care i-a dat frumusețe. Chiar ea lămurește aceasta, ”nu vă uitați la mine că sunt neagră, că soarele m-a ars.” Adică nu Dumnezeu este cauza chipului întunecos, ci libertatea noastră ne-a produs această stricăciune. Omul a fost plăsmuit de mâinile luminoase ale lui Dumnezeu, dar prin reaua învecinare cu păcatul ne-am urâțit.

Căutarea lui Hristos se reia, se continuă și se amplifică, ”Spune-mi dar, o, Tu, cel pe care te iubește sufletul meu, unde îți paști turma și unde îți faci turma să se odihnească la amiază: căci de ce aș fi una care să se abată la turma tovarășilor tăi?” Iar Împăratul răspunde: ”Dacă tu nu știi, o, cea mai frumoasă dintre femei, du-te pe urmele pașilor turmei.” Domnul ne cere să urmăm sfinților, pe urmele pașilor sfinților să îl căutăm.

Fecioara se bucură de vocea iubitului ei și se bucură de prezența Lui, ”auzi glasul celui drag! Iată-L, vine săltând peste munți, sărind peste dealuri.” Nimic nu-L poate opri pe Domnul să vină la întâlnirea cu noi. Aici este vorba de Învierea Domnului. Zăvoarele pământului S-au tras asupra Lui, dar nu L-au putut opri și nici întârzia de la întâlnirea cu noi, cea de-a treia zi. Și după Învierea Sa El spune Fecioarei Sale: ”Ridică-te, draga Mea, frumoasa Mea, și să plecăm.” Fiecare dintre noi este chemat să se ridice din mocirla păcatului, și să umble cu Dumnezeu. După Învierea Sa la această divină poveste de dragoste dintre El și om participă și celelalte elemente ale creației: ”florile pe camp s-au arătat și a sosit vremea cântării, în țarină glas de turturea se aude. Somchinii își dezvelesc mugurii, și florile de vie văzduhul parfumează.”

Unirea omului cu Dumnezeu are la bază dăruirea noastră Lui, așa cum Mireasa urmează Mirelui ei. ”Porumbița Mea, ce-n crăpături de stâncă, la loc prăpăstios te ascunzi, arată-ți fața ta! Lasă-Mă să-ți aud glasul! Că glasul tău e dulce și fața ta plăcută.” Prin ”crăpăturile stâncii” se înțelege crucea. Adică dăruirea noastră Lui Dumnezeu după cum El S-a dăruit nouă. După ce omul va fi înțeles să trăiască evenimentul tragic al Crucii, dar și al biruinței Învierii într-un mod mai profund și mai intim, toate păcatele lui vor fi înlăturate. Astfel vom trăi viața cerească chiar de aici de pe pământ. Numai atunci vom auzi și noi de la Domnul, ”cât de frumoasă ești tu, draga mea, și fără nicio pată.” Acum ea este numită frumoasă de tot, abia după ce trăiește Crucea, adică dăruirea ei Celuilalt, și Învierea prin biruința asupra păcatului și a morții. Dragostea înseamnă să pui în tine pe celălalt, bucuria ta să vină din bucuria celuilalt, să nu cauți împlinirea nevoilor tale, ci ale celuilalt. Așa viețuind Mirele va veni la noi, ”am venit în grădina Mea, Mireasa Mea.” Grădina este omul, și ea aparține Domnului, dar El nu vine fără să fie

chemat aici. El așteaptă răspunsul nostru la oferta dragostei Lui. Domnul nu trece peste voința noastră, ”Iată, stau la ușă și bat; de va auzi cineva galsul Meu și va deschide voi intra la el.” În Canticum Canticorum Domnul bate, spunând: ”Deschide-mi, sora mea... Capul Meu este plin de rouă, iar bucelele Mele de stropii nopții.” Ce imagine este aceasta?! Capul Lui a fost umplut de rouă în Grădina Ghetsimani, aici îl întâlnim pe Domnul ca fiu al durerilor, când a fost părăsit de om, cu toate că se pregătea să poarte toate fărădelegile umanității pentru a ne face din nou liberi. La această experiență a sacrificării pentru celălalt ne cheamă Dumnezeu. ”Deschide-Mi” se aude din nou. Și Mireasa deschide ușa, răspunde dragostei Mirelui ei, ”Iubitul Meu a pus mâna în deschizătură ușii”. Această mână este mâna străpunsă de cuie pe care o pune pe ușa ce desparte două spații, căutând deschiderea ei și comuniunea dintre cele două medii diferite, cel dumnezeiesc și cel omenesc. Și ce se întâmplă dacă omul pământesc îl primește pe Dumnezeu în odaia sufletului său deschizând ușa? ”M-am sculat să-I deschid iubitului Meu; și mâinile mele picurau cu mir, și degetele mele cu mir plăcut mirositor, pe mânerul zăvorului.” Mâinile care deschid ușa sunt credința și ascultarea. Mirul izvorăște și din trupurile sfinților care s-au mutat în casa Tatălui ceresc, dar aici vedem că el izvorăște și din cei mâinile celor vii în sensul că mâinile noastre sunt cele cu care ne lucrăm mântuirea. Prin unirea cu Dumnezeu primim în trupul nostru, Trupul Lui, în sângele nostru primim Sângele Lui. Intrăm într-o simbioză cu Dumnezeu, că El a zis “Eu sunt via, voi sunteți mlădițele. Cel ce rămâne întru Mine și Eu în el, acela aduce roadă multă.”

Următorul episod din Cântarea Cântărilor este asociat unei trepte duhovnicești mai înalte, ”I-am deschis Iubitului meu, dar Iubitul meu S-a retras și a plecat; sufletul meu își pierdea puterea când îmi vorbea; L-am căutat, dar nu L-am putut găsi; L-am chemat, dar nu mi-a dat niciun răspuns.” Cu alte cuvinte ne spune că Iubita s-a îmbolnăvit de dragoste, iar El nu-I răspunde, nici chiar prin rugăciune. Sunt momente când Dumnezeu ne încearcă fidelitatea. Hristos-Omul pe Golgota nu i-a abandonat pe oamenii care L-au omorât și pe Dumnezeu care a îngăduit momentul de suferință. Acesta este exemplul fundamental al dragostei divine. Om fiind nu L-a abandonat pe Tatăl; astfel, a arătat că oamenii pot fi credincioși lui Dumnezeu și în momentele de deznădejde și întuneric. Avem și cazul lui Iov. Diavolul îi spune Domnului că lui Iov I-a dat de toate, e firesc să Îl iubească. Și Dumnezeu îi arată diavolului că Iov îl iubește chiar dacă i-a luat totul, în afară de viață sa. Iată, de ce rămâne Iubita singură, Dumnezeu îi dă șansa să arate cât Îl iubește. Dar, Dumnezeu îndată îi descoperă adevărul, ”Iubitul meu S-a coborât în grădina Sa, la paturile de mirodenii, ca să pască în grădini și să culeagă crini.” Ea Îl căuta pe Dumnezeu, și El aduna crini în grădina sufletului ei. Domnul era lângă ea tot timpul și când ea se credea singură. El era în inima ei pentru că ea a înțeles să-I rămână ascultătoare și când nu I-a răspuns.

Această dragoste dintre noi și Dumnezeu poate atinge nivele de intensitate înalte. Părintele Teofil Părăian spunea că se teme să nu-i plesnească inima de bucurie. Să ne dea Dumnezeu și nouă această teamă. Iată o temă bună. Dar și Domnul resimte aceste cote ale dragostei, fiind persoană ca noi; El spune "Întoarce-ți ochii de la Mine, căci M-au biruit." Să nu înțelegem că El respinge dragostea credincioșilor. Este o prezentare poetică a minunatei iubirii dintre El și om. Cumva aici îl vedem pe Dumnezeu neajutorat, lipsit de apărare ... în fața dragostei.

Părtășia omului cu Dumnezeu îl îndumnezeiește pe om. Iubita arată acum ca dimineața, frumoasă ca luna, limpede ca soarele. Așa o înfățișează Mirele ei. Ea este în întregime o nouă creație, este numai lumină datorită Mirelui ei. Să trăiești într-o deplină iubire cu Dumnezeu este minunat, "Vino, Iubitul Meu, să mergem în câmp; să locuim în sate." Nici omul, nici Domnul nu mai acționează singuri. "Să ne sculăm devreme ca să mergem la vii." Atenția ei nu mai este îndreptată asupra propriei vii, acum se gândește și la ceilalți oameni să îi ducă la Dumnezeu. Fecioara coboară împreună cu Domnul la vii să vadă dacă vița înflorește. Unirea noastră cu Dumnezeu poate fi foarte profundă. Iubitul își poartă iubita, ea este "cea care se suie din pustie sprijinindu-se de Iubitul ei." Ea este păcătoasa care era odată murdară, dar care a văzut har. Deplină este această dragoste. Iubita îi cere Iubitului "Grăbește-Te Iubitul meu... să vii în împărăția Ta."

Recapitulare

Așadar, iubitorilor, cui a mai dat Dumnezeu atât de mult ca nouă, oamenilor?!

Cine nu-și dorește să simtă iubirea la acest nivel!?

Câți dintre noi înțelegem că Dumnezeu s-a îndrăgostit de noi?!

Cum îi răspundem noi iubirii nemărginite pe care El o are față de noi?!

După ce am parcurs acest poem ce înfățișează divina poveste dintre Dumnezeu și om ar trebui să ne redefinim modul în care ne raportăm la Dumnezeu. Nu trebuie să fim slugarnici, ci demni; nu plini de frică, ci de iubire să ne apropiem de El. Cine se teme nu este încă desăvârșit. Sfântul Antonie cel mare a spus, "eu nu mă mai tem de Dumnezeu, eu îl iubesc pe El."

Asocierea

Fraților, iată că legătura omului cu Dumnezeu este asemenea unei căsnicii reușite. Și există astfel de căsnicii. Sfânta Fecioară reprezintă cel mai important exemplu de răspuns liber la invitația lui Dumnezeu la taina întâlnirii Lui cu ființele umane. De fapt, răspunsul ei este un răspuns cu caracter cosmic, este mesajul acceptării dat de întreaga creație Creatorului.

Generalizarea

Dragi creștini, după căderea părinților Adam și Eva omul este în exil. Realitatea este că omul a fost alungat din Rai pentru neascultarea sa. Dar atât de mult ne

iubește Dumnezeu că a și pornit în căutarea noastră. S-a Întrupat, a pățimit, a fost crucificat și a Înviat pentru a ne readuce acasă. Cine ar face toate acestea dacă n-ar fi mânat de dragoste?!

Încheierea

Așadar, înțelegând aceste minunate lucruri, să rămână în inima fiecăruia dintre noi convingerea că Dumnezeu ne iubește ca iubitul pe iubita sa, așteptând de la noi un răspuns pe măsura ofertei Lui. Dragostea nu este numai regăsirea celuilalt în noi, cât și regăsirea și odihna noastră în celălalt, adică ardera a două torțe de duh în una singură.

Așa să ne ajute Dumnezeu să iubim! Amin!

Bibliografie

Melania Daniela Bădic, *Cântarea Cântărilor – o cântare hermeneutică a unui poem revelat -*, Editura Emina, Deva, 2004.

Pateric Egiptean”, Editura Cartea Ortodoxă, București, 2015.

Pr. Roman Rytsar, ”Teologia chenotică a lui Antonie Bloom, Mitropolitul Surojului, din perspectiva antropologică”, Editura Doxologia, Iași, 2016.

Radu Cârneli, *Cântarea Cântărilor. Poem liric – dramatic*, Orion – Intercontempres, București, 1944.

Sfânta Scriptură, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2006.

Watchman Nee, *Cântarea Cântărilor. Divina poveste de dragoste dintre Dumnezeu și om*, Living Stream Ministry, Anaheim, California Usa, 2001.